

||| Siti lačnemu ne verjame

Obravnava literarnega besedila in zdrava prehrana

Darja Lesnik
Osnovna šola Neznanih talcev Dravograd

||| Uvod

- Slovensščina.
- Medpredmetno povezovanje.
- Zdrava prehrana.
- Prehranjevalne navade pri mladostnikih.

||| Predstavitev projekta

- Odločitev za projekt.
- Trajanje: 1 teden (štiri šolske ure).
- Osmošolci.

- Učenci so pripovedovali, kaj so jedli za zajtrk, kako so se odločili, kaj bodo jedli, ob tem je nastajal miselni vzorec na tabli, sledil je pogovor o pomenu raznovrstne prehrane. Izvedli smo tudi anketo o zajtrku.

- Pogovor o tem, kako je bilo nekoč, sploh pri ljudeh, ki so bili revni.
- Branje in analiza besedila Tržačan pisatelja Ivana Tavčarja.

Črtica pripoveduje o fantu Tomažu, ki ga je njegov grdi in pretepaški krušni oče Vrbarjev Matevž posvojil v Trstu. Dokler ni dobil svojega otroka, je še nekako skrbel zanj, nato ga je neskončno trpinčil in izstradal do smrti. Tavčar v svoji črtici prikaže, kako dvolični smo ljudje in kako se odzovemo na nasilje v družini. Vse je skrbelo za malega Tomaža, a nihče mu ni upal, znal ali hotel pomagati. Najedel se je samo enkrat letno, ko je šel z Matevžem po denar k župniku. Nazadnje je od lakote umrl.

Delo po učnih postajah

- Na vsaki postaji je učence čakal list z različnimi vprašanji, povezanimi s prehranjevanjem, odnosom do hrane in šolsko prehrano.

1. postaja

- Zakaj je pomembno, da jemo različno hrano?
- Kako hrana vpliva na razvoj organizma?
- Kako bi definirali pojem zdrava prehrana?

2. postaja

- Kaj veš o prehranjevanju ljudi nekoč? (Razmišljaj širše. Spomni se knjig, ki si jih prebral-a, filmov, ki si jih gledal-a, znanja, ki si ga pridobil-a v šoli, pripovedovanja starejših ljudi ...)
- Sam-a veš, da še danes v svetu vlada velika lakota. Navedi čim več vzrokov zanjo. Najprej razmisli sam-a, nato si lahko pomagaš s spletom.

3. postaja

- Razmisli in pošteno zapiši, kakšen je tvoj odnos do hrane.
- Kaj lahko vsak izmed nas stori za boljši odnos do hrane?

4. postaja – šolska prehrana

- Ali ješ v šoli?
- Koliko obrokov?
- Kakšne so razmere glede prehranjevanja na naši šoli?
- Kaj bi lahko storili, da bi manj hrane vrgli stran?
- Sestavi vprašanja za intervju s kuharji in vodjo šolske prehrane. Poudarek naj bo na odnosu do hrane, na odvečni hrani, kam z ostanki, na sestavi jedilnikov ... Vprašanja naj bodo čimbolj tehtna in domiselna.

Rezultati in analiza

- Nalogam je sledila analiza in prišli smo do naslednjih ugotovitev:
- Učenci sami ugotavljajo, da zajtrk velikokrat preskočijo in jim je prvi obrok šolska malica, ki pa jo zaradi izbirljivosti včasih tudi odklonijo.
- Vsi se zavedajo pomena raznovrstne in zdrave prehrane in znajo definirati pojem zdrava prehrana.
- Ob nalogi *Kaj veš o prehranjevanju ljudi nekoč* so razmišljali takole: prehranjevali so se s tem, kar so pridelali doma, jedli so bolj skromno, a bolj zdravo, hrana je bila bolj cenjena, velikokrat je je primanjkovalo, meso so jedli le ob posebnih priložnostih, saj niso imeli hladilnikov, hlane niso metali stran, otroci morali bolj delati kot danes in so cenili vsak grizljaj.
- Navedli so različne vzroke za lakoto po svetu: prenaseljenost, pomanjkanje denarja, sušo, vojne, revščino, neizobraženost in neiznajdljivost ljudi, pomanjkanje rodovitne prsti, semen ...

- Vsi učenci se zavedajo, da bi morali imeti do hrane bolj spoštljiv odnos. Ugotavljajo, da kupujejo preveč hrane in jo posledično zavržejo. Prevečkrat se ozirajo na to, kaj jedo drugi in puščajo hrano na krožniku. Včasih jih bolj pritegne izgled kot okus. Premalo razmišljajo o lakoti v svetu. Menijo, da bi morali pred odhodom v trgovino napisati seznam potrebnih živil, ostanke hrane bi morali porabiti ali predelati.
- V okviru projekta so učenci sestavili vprašanja in intervjuvali kuharje in vodjo šolske prehrane. Naj navedem nekaj izsledkov: večina učencev na šoli ima do hrane primeren odnos; jedilniki so sestavljeni po smernicah zdravega prehranjevanja v OŠ; najraje jedo sendviče, pice, hrenovke, pašteto in mlečni riž, ne marajo pa drugih namazov, ki tudi največkrat ostanejo; ostanki gredo v biološke odpadke, ker v kuhinji že pripravljene hrane ne morejo ponovno uporabiti.

Sklep

- Učenci dandanes vse premalo razmišljajo o hrani in vseh pojmi, povezanih z njo. Čeprav jim je lakota tuja, so se ob literarnem besedilu dodobra soočili z njo. Besedilo jim je vzbudilo sočutje in nadaljnje delo je potekalo v duhu prebranega. Uzavestili so svoj večkrat nepravilen odnos do hrane in prehranjevanja.

